

Oponentský posudek

Tento posudek se přikládá k diplomové práci na téma „*Problematika menšin a jejich zapojení do společenského života – se zaměřením na romskou komunitu (sociální aspekt)*“, jejímž autorem je *Lukáš Fríd*.

Na úvod je nutné konstatovat, že si autor zvolil klíčové téma pojednávající o stavu naší současné české společnosti a uchoпил je zejména v rovině teoretické s odkazem na předlistopadový a aktuálně polistopadový vývoj v kontextu jak celonárodním, tak i komunitním, rodinném a výchovně vzdělávacím.

Text práce je členěn na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Za poučné a inspirativní považuji uvedení motta na začátku některých podkapitol v jazyce romském a českém (např. podkapitola 4.4.) nebo bilingvní text „Prohlášení ROI“ (viz příloha č. 14). Autor tak systematicky rozvíjel nosné téma své práce za přispění velmi konkrétních výsledků statistických šetření (např. příloha č. 3), lingvistické podobnosti (příloha č. 9) nebo výčtu významných historických dokumentů a jejich dopadu na romskou minoritu (viz příloha č. 13).

Podle autorova úvodního vyjádření je patrné, že vychází z „komparatistické metody zpracování“ (viz anotace str. 4) a hlavním cílem jeho práce „bylo odhalení nejzávažnějších problémů, se kterými se potýká romské etnikum v České republice, resp. odhalení příčin, jež ve svém důsledku k těmto problémům vedou.“ (viz anotace str. 4).

V úvodu autor vyzdvihuje zcela zásadní myšlenku, neboť školství, tedy výchovu a vzdělávání, považuje za „klíčovou oblast zájmu obou stran“ (ve smyslu romské minority a české majority) – to je pro jeho chápání podstaty pedagogického působení jedinečná a významná pozice.

V kapitole 1 autor pojednává o národnostních menšinách v ČR s důrazem na „Roma sam!“ Další kapitola velmi podrobně mapuje historii Romů zejména ve vývoji československé státnosti a třetí část je věnována postavení Romů v ČR s odkazem např. na aktuální problémy soužití s Čechy, romskou integraci nebo autorem pozitivně vnímaná opatření v oblasti „pozitivní diskriminace“: cesta cílené asistence, romští pedagogičtí asistenti, romští poradci.

Kapitola 4 je podle mého názoru stěžejní na cestě ke sblížení romské minority s českou většinovou společností také v duchu výchovy k evropanství a ve směru sebeprosazení v konkurenčním prostředí. Tato kapitola je ve svých důsledcích

propojena s dalšími dvěma částmi, neboť absence vzdělání vyúsťuje jak do spirály nezaměstnanosti, tak i sociální izolace nebo vyloučení.

Autor ve své práci, a to je vysoce pozitivní, využil celou řadu velmi důležitých a situací Romů dokládajících statistických údajů, historických pramenů, včetně příkladů z běžného života. Nosným, který ve stávající práci postrádám, by dozajista byl autentický výzkum samotného autora v tak stěžejní oblasti jakou je postavení romských pedagogických asistentů ve školách daného regionu – např. jejich počet, pravomoci, organizování školních a volnočasových aktivit, přínos z hlediska soužití místní majority a minority, rozvoj subkultury atd.

Předložená diplomová práce inspiruje k zamyšlení nad následujícími otázkami:

Současné školní vzdělávací programy základního vzdělávání (ŠVP ZV) ve smyslu reformy našeho školství zakotvují postavení a kompetence různých činitelů výchovně vzdělávacího působení:

- Jaké zásadní cíle sleduje romský pedagogický asistent ve své činnosti?
- Jaké klíčové dovednosti má romský pedagogický asistent?
- Zúčastnil jste se výuky za přítomnosti romského pedagogického asistenta?
- Jak konkrétně si představujete spolupráci s romským pedagogickým asistentem?
- Jaké změny přináší reforma školství v oblasti multikulturní výchovy?

Předloženou diplomovou práci doporučuji hodnotit stupněm „*velmi dobrý*“.

.....

Mgr. Martin Kvapil

V Rapšachu dne 19.12. 2007